

Νευροδιαφορετικότητα και Εφηβεία:

Σώμα, Σχέσεις και Συναίνεση

Οδηγός Εφηβείας στα Αγόρια

Σχέδιο
Μαθήματος

amaze

Φορέας Υλοποίησης:

Με τη συγχρηματοδότηση:

Εκπαιδευτικό σενάριο

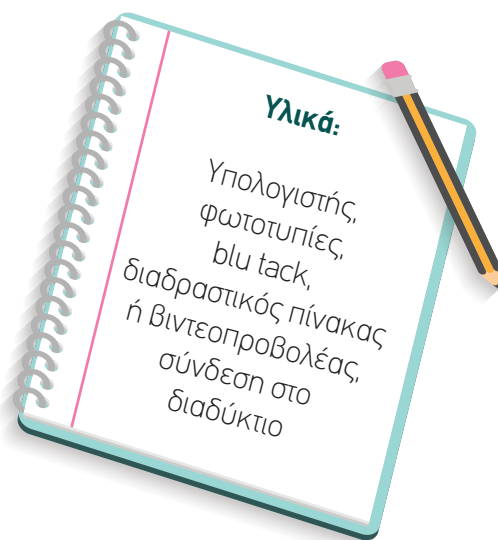

Σύνδεσμος Βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=VOsAAhCw5wM>

Διάρκεια 90'

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το παρακάτω εκπαιδευτικό σενάριο είναι μια πρόταση αξιοποίησης του οπτικοακουστικού υλικού για την τάξη. Οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν καλύτερα τις ανάγκες της ομάδας τους, όπως επίσης το επίπεδο κατανόησης των μαθητών/-τριών τους, έτσι μπορούν να κάνουν τις ανάλογες προσαρμογές για την καλύτερη αξιοποίηση της πρότασης.

ΣΤΟΧΟΙ

Από τον Διεθνή Τεχνικό Οδηγό για τη Σεξουαλική Εκπαίδευση UNESCO 2018
6.3 Εφηβεία

Βασική ιδέα: Η εφηβεία σηματοδοτεί αλλαγές στην αναπαραγωγική ικανότητα του ατόμου.

Βασική ιδέα: Κατά τη διάρκεια της εφηβικής ηλικίας, η υγιεινή είναι σημαντική για τη διατήρηση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας του ατόμου.

Βασική ιδέα: Η εκσπερμάτωση και η ονείρωση είναι φυσικά φαινόμενα.

Οι μαθητές/-τριες θα μπορούν να:

- Αναφέρουν τις πιο σημαντικές βιολογικές αλλαγές που συμβαίνουν στο σώμα των αγοριών κατά τη διάρκεια της εφηβικής ηλικίας (γνώση).
- Καταδεικνύουν τρόπους με τους οποίους μπορούν να λάβουν έγκυρες πληροφορίες για την εφηβεία (δεξιότητα).
- Εκτιμούν τη σημασία της προσωπικής υγιεινής (στάση).
- Καταλάβουν ότι κάποιοι έφηβοι μπορούν να βιώσουν ερωτική διέγερση και να απελευθερώσουν υγρά κατά τη διάρκεια της νύχτας, το οποίο είναι φυσιολογικό (γνώση).
- Εκφράζονται με αυτοπεποίθηση για την κατανόηση της εκσπερμάτωσης σπερματοζωαρίων (δεξιότητα).
- Κατανοήσουν τους κοινωνικούς κανόνες που αφορούν τα γεννητικά όργανα ως ιδιωτικά μέρη (γνώση).

Σωματική ανάπτυξη και ηλικία (10')

Σημείωση: Η συγκεκριμένη άσκηση θα γίνει την πρώτη φορά που εισάγεται το θέμα της εφηβείας, είτε με αφορμή το βίντεο για την εφηβεία στα κορίτσια, είτε με αφορμή το βίντεο για την εφηβεία στα αγόρια. Σε κάθε άλλη περίπτωση θα μπορούσαμε να υπενθυμίσουμε στα παιδιά τη συζήτηση που έγινε σε προηγούμενο μάθημα για την εφηβεία, ίσως δείχνοντας την εικόνα του Παραρτήματος 1.

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ομάδες. Δίνουμε σε κάθε ομάδα το φύλλο εργασίας που δείχνει την σωματική ανάπτυξη (Παράρτημα 1), το οποίο έχουμε κόψει σε 3 κομμάτια (ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα). Στον πίνακα γράφουμε παιδιά – έφηβοι – ενήλικες. Ζητούμε από τις ομάδες να τοποθετήσουν τις κάρτες με τη σωστή σειρά στο θρανίο τους.

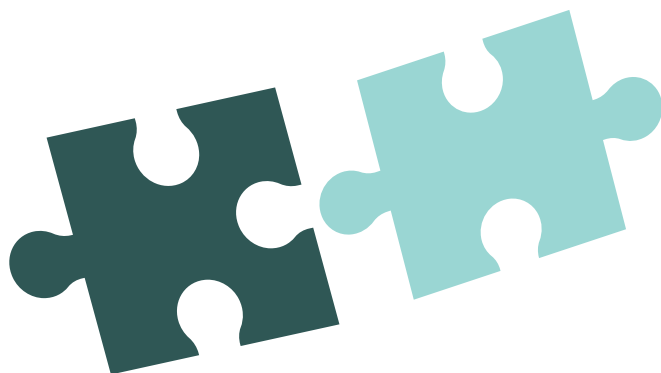
Στη συνέχεια κάνουμε ερωτήσεις για τα κοινά χαρακτηριστικά της ανθρώπινης ανάπτυξης. Ουσιαστικά, με τις ερωτήσεις οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να βοηθήσουν τους/τις μαθητές/-τριες να καταλήξουν σε συμπεράσματα όπως:

- το εφηβικό σώμα μοιάζει πιο πολύ με το ενήλικο, σε σχέση με το παιδικό (για παράδειγμα: Όπως βλέπετε αυτή την εικόνα ποια σώματα μοιάζουν περισσότερο με τα ενήλικα σώματα, αυτά των παιδιών ή αυτά των εφήβων;)
- οι διαφορές των εφηβικών σωμάτων μεταξύ των αγοριών και των κοριτσιών είναι πολλές σε σχέση με τις αντίστοιχες παιδικές (για παράδειγμα: Αν συγκρίνουμε τα παιδικά σώματα με τα εφηβικά, σε ποια ομάδα οι σωματικές αλλαγές μεταξύ αγοριών και κοριτσιών είναι περισσότερες και πιο φανερές;)

Με τη συζήτηση και τις εικόνες καταλήγουμε ότι η εφηβεία φέρνει μεγάλες αλλαγές στο σώμα των αγοριών και των κοριτσιών. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε αυτές τις αλλαγές καθώς μπαίνουμε ή είμαστε στην εφηβεία.

Ανακοινώνουμε ότι σήμερα θα μιλήσουμε για την εφηβεία στα αγόρια. Αλλά πρώτα θα παίξουμε ένα μικρό παιχνίδι για να θυμηθούμε κάποια ονόματα των αρσενικών γεννητικών οργάνων.

Σημείωση: πριν δουλευτεί αυτό το υλικό στην τάξη, τα παιδιά θα πρέπει να γνωρίζουν ονομασίες σχετικές με τα αρσενικά γεννητικά όργανα και γι' αυτό προτείνεται η άσκηση που έχει και ρόλο επανάληψης «Ας βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους».

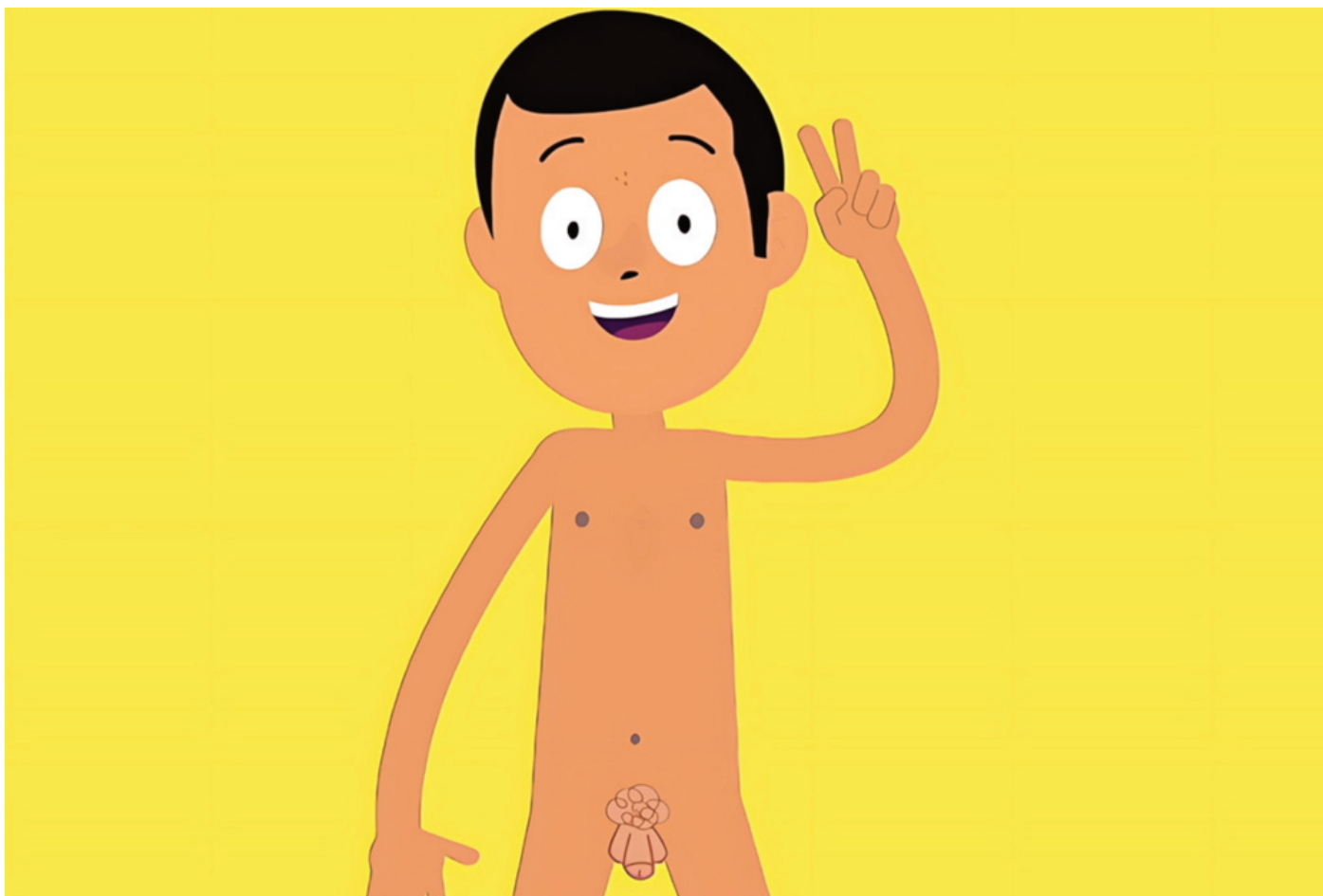
Ας βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους – Αρσενικά γεννητικά όργανα (15')

Προβάλλουμε στον πίνακα την εικόνα των αρσενικών γεννητικών οργάνων (Παράρτημα 2). Εξηγούμε ότι θα κάνουμε μια άσκηση για να ταιριάξουμε τα αρσενικά γεννητικά όργανα με τη σωστή ονομασία τους.

Φτιάχνουμε καρτέλες με τις ονομασίες: Πέος, Ουροδόχος κύστη, Ουρήθρα, Όρχεις, Βάλανος, Ακροβυστία, Σπερματοζωάριο.

Μοιράζουμε σε μικρές ομάδες ή ζευγάρια των παιδιών από μία καρτέλα. Ενθαρρύνουμε τις ομάδες/ζευγάρια να σκηωθούν στον πίνακα και να κολλήσουν το όνομα δίπλα στην εικόνα (Παράρτημα 2).

Βρίσκουμε την ευκαιρία να υπενθυμίσουμε το όνομα των μερών και ίσως να πούμε λίγα λόγια για το ρόλο του κάθε μέρους (βλ. Γλωσσάριο). Επίσης πληροφορίες μπορούν να αντληθούν από τον αντίστοιχο Οδηγό "Υγιή σώματα για αγόρια" <https://www.osaido.org/nevrodiaforetikotita/> καθώς και από το βίντεο του AMAZE "Αρσενικά αναπαραγωγικά και γεννητικά όργανα" <https://amaze.org/video/greek-assigned-sex-at-birth-male/>

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Πέος	Το μέρος του σώματος στα αγόρια που κρέμεται μπροστά από το όσχεο. Τα ούρα φεύγουν από ένα μικρό άνοιγμα στην άκρη του πέους, την ουρήθρα. Απ' το ίδιο άνοιγμα του πέους βγαίνουν, επίσης, τα σπερματοζωάρια. Το πέος ποικίλει σε μέγεθος από σώμα σε σώμα.
Όσχεο	Το όσχεο είναι ένας δερματικός "σάκος", μέρος του ανδρικού σώματος, που βρίσκεται κάτω από το πέος. Μέσα στο όσχεο βρίσκονται οι όρχεις.
Ουροδόχος κύστη	Ελαστικό σακουλάκι, όπου συγκεντρώνονται τα ούρα (τσίσα) πριν αποβληθούν από το σώμα. Τα ούρα φεύγουν από το σώμα μέσα από ένα μικρό σωληνάκι, την ουρήθρα.
Ουρήθρα	Ένας μικρός σωλήνας που ξεκινά από την ουροδόχο κύστη και καταλήγει στην κορυφή της βάλανου για τα αγόρια.
Όρχεις	Εκεί παράγονται τα σπερματοζωάρια. Είναι δύο μαλακά, οβάλ μέρη που θα μεγαλώσουν ακόμη περισσότερο στην εφηβεία. Μπορούμε να τους αισθανθούμε μέσα στο όσχεο.
Βάλανος & Ακροβυστία	Η κεφαλή του πέους. Έχει πολλές νευρικές απολήξεις και αυτό την κάνει ευαίσθητη στο άγγιγμα. Καλύπτεται από την ακροβυστία (εφόσον δεν έχει γίνει περιτομή). Το μετακινούμενο κομμάτι δέρματος στην άκρη του πέους. Προστατεύει τη βάλανο που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητη. Η ακροβυστία μπορεί να έχει αφαιρεθεί σε περίπτωση περιτομής.
Σπερματοζωάρια	Τα σπερματοζωάρια είναι πολύ μικρά κύτταρα που παράγονται στους όρχεις. Μεταφέρουν γενετικές πληροφορίες από τον πατέρα και συμμετέχουν στη δημιουργία ενός μωρού.
Στύση	Η στύση είναι μια φυσιολογική λειτουργία του ανδρικού σώματος. Συμβαίνει όταν το πέος γεμίζει με αίμα και γίνεται πιο σκληρό και μεγαλύτερο.
Εκσπερμάτιση	Η εκσπερμάτιση είναι μια φυσιολογική λειτουργία του ανδρικού σώματος. Συμβαίνει όταν βγαίνει από το πέος ένα υγρό που λέγεται σπέρμα, συνήθως κατά τη σεξουαλική διέγερση και μπορεί να συμβεί και στον ύπνο (π.χ. "νυχτερινή εκσπερμάτιση", ονείρωξη).

ΒΙΝΤΕΟ (5') Δείχνουμε το βίντεο μέχρι το τέλος**Το σώμα μου αλλάζει – (10')**

Τα παιδιά είναι χωρισμένα σε ομάδες ή ζευγάρια. Αναφερόμαστε στο βίντεο που μόλις είδαν κι εξηγούμε ότι παρουσιάστηκαν ορισμένες αλλαγές που συμβαίνουν στο σώμα των αγοριών κατά την εφηβεία. Λέμε ότι θα παίξουμε ένα παιχνίδι ταχύτητας.

Κάθε ομάδα θα πρέπει να θυμηθεί και να σημειώσει σε ένα πρόχειρο όσες περισσότερες σωματικές αλλαγές παρουσιάζονται στο βίντεο και αφορούν την εφηβεία στα αγόρια. Κρατάμε χρόνο 1-2 λεπτά. Με το τέλος του χρόνου βρίσκουμε ποια ομάδα έχει γράψει τις περισσότερες ή όλες τις αλλαγές. Αυτή είναι και η ομάδα που κέρδισε.

Επαναλαμβάνουμε τις αλλαγές και τις σημειώνουμε στον πίνακα.

Τι λένε ο Τζίμης και η Τζέιν; (15')

Σημείωση: Αν χρειάζεται πριν από αυτή την άσκηση, μπορούμε να δείξουμε το βίντεο για δεύτερη φορά.

Χωρίζουμε τα παιδιά σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες. Δίνουμε σε κάθε ζευγάρι μια καρτέλα (Παράρτημα 3). Εξηγούμε ότι κάποια λόγια στα καρτελάκια τους τα είπε ο Τζίμης και αντίστοιχα για το ίδιο θέμα συμπλήρωσε ή σχολίασε η Τζέιν (με έντονη γραφή στο παράρτημα).

Ζητούμε από τα ζευγάρια ή τις ομάδες να κινηθούν στο χώρο και να βρουν το αντίστοιχο με το δικό τους καρτελάκι, ώστε να ταιριάξουν για κάθε θέμα τα λόγια του Τζίμη και τα λόγια της Τζέιν.

Όταν όλα τα ζευγάρια ή οι ομάδες έχουν αντιστοιχίσει τα καρτελάκια, μπορούν να τα διαβάσουν στην τάξη ξεκινώντας: Ο Τζίμης είπε και η Τζέιν σχολίασε.....

Μετά από κάθε αντιστοιχισμένη πρόταση αν χρειάζεται συμπληρώνουμε ή δίνουμε έμφαση για να βεβαιωθούμε ότι τα παιδιά έχουν καταλάβει τις αλλαγές που αναφέρονται στο βίντεο.

Εναλλακτικά

Αυτό το παιχνίδι μπορεί να παιχτεί ως παιχνίδι μνήμης με πλαστικοποιημένες καρτέλες για κάθε ομάδα. Οι εκπαιδευτικοί κόβουν και μοιράζουν σε κάθε ομάδα ένα σετ από τις καρτέλες. Τα παιδιά παίζουν ανοίγοντας τις καρτέλες μέχρι να τις αντιστοιχήσουν όλες, όπως και σε ένα κλασικό παιχνίδι μνήμης.

Όταν ολοκληρωθεί το παιχνίδι και όλες οι ομάδες έχουν ανοίξει σωστά τα καρτελάκια μπορούμε να συμπληρώσουμε ή να δώσουμε έμφαση στα σημεία που θεωρούμε ότι χρειάζεται.

Είναι αυτό εντάξει; (10')

Σημείωση: Παρόλο που δε γίνεται σχετική αναφορά στο βίντεο, πιστεύουμε ότι με αφορμή το θέμα της εφηβείας, θα πρέπει να συζητηθούν στην τάξη οι κοινωνικοί κανόνες που αφορούν τα γεννητικά όργανα τόσο για τα κορίτσια όσο και για τα αγόρια. Η άσκηση αυτή προτείνεται με διαφορετικές προτάσεις για το βίντεο που αφορά την εφηβεία στα κορίτσια και το βίντεο που αφορά την εφηβεία στα αγόρια.

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να ενημερώσουμε τους/τις μαθητές/-τριες μας για τους κοινωνικούς κανόνες που αφορούν την έκθεση/άγγιγμα των γεννητικών οργάνων. Είναι σημαντικό να συζητηθούν πρώτα στην τάξη οι έννοιες του δημόσιου και ιδιωτικού χώρου. Για αυτή τη συζήτηση θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί οπτικό υλικό διαφόρων χώρων. Στη συνέχεια θα πρέπει γίνει αναφορά στα μέρη του σώματος ως δημόσια και ιδιωτικά. Θα πρέπει οι μαθητές/-τριες να κατανοήσουν ότι τα γεννητικά όργανα είναι ιδιωτικά μέρη.

Οι κοινωνικοί κανόνες για τα ιδιωτικά μας μέρη είναι σαφείς. Αγγίζουμε τα ιδιωτικά μας μέρη μόνο σε ιδιωτικό χώρο. Κρατάμε τα ιδιωτικά μας μέρη καλυμμένα σε δημόσιο χώρο. Επιτρέπουμε σε άλλα άτομα να δουν ή να αγγίσουν τα γεννητικά μας όργανα μόνο όταν υπάρχει λόγος, όπως από άτομο με φροντιστικό ρόλο ή κατά τη διάρκεια ιατρικής εξέτασης, και πάντα με τη συγκατάθεση του ατόμου που φροντίζεται ή εξετάζεται (βλ. το μάθημα για τη Συναίνεση).

Ενδεικτικές προτάσεις

1. Ο Πέτρος θέλει την ώρα του μαθήματος να αγγίξει το πέος του κάτω από το παντελόνι (ή πάνω από το παντελόνι). Είναι αυτό OK;
2. Ο Σωτήρης στην τουαλέτα θέλει να παρατηρήσει τα γεννητικά του όργανα. Είναι αυτό OK;
3. Ο Γιάννης ακουμπά το το πέος του Πέτρου στο διάλειμμα και γελά δυνατά. Είναι αυτό OK;
4. Ο Χρήστος είναι στην τουαλέτα όταν ξαφνικά η Ζωή ανοίγει την πόρτα και μπαίνει μέσα χωρίς να χτυπήσει ή ρωτήσει. Είναι αυτό OK;
5. Ο Πέτρος προσπαθεί να τραβήξει με το κινητό φωτογραφίες των κοριτσιών στην τουαλέτα. Είναι αυτό OK;
6. Ο Πάνος ζητά να πάει στην τουαλέτα γιατί νιώθει στύση. Είναι αυτό OK;
7. Στο διάλειμμα ο Νίκος ζητά από τη Μαίρη να ακουμπήσει τα γεννητικά του όργανα. Είναι αυτό OK;
8. Ο Θανάσης έβρεξε το παντελόνι του και προσπαθεί να αλλάξει μέσα στην τάξη ενώ τα παιδιά κάνουν μάθημα. Είναι αυτό OK;
9. Ο Νίκος πλησιάζει πολύ κοντά τη Νίκη την ώρα του μαθήματος και φαίνεται ότι η Νίκη νιώθει άβολα. Είναι αυτό OK;
10. Ο Σταμάτης είναι στο γιατρό με τη μητέρα του. Ο γιατρός τον εξετάζει αλλά λέει στη μητέρα του να βγει από το δωμάτιο. Είναι αυτό OK;

Γιατί συμβαίνει αυτό; (15')

Σημείωση: Στο βίντεο αναφέρονται τρία σημαντικά θέματα για την εφηβεία στα αγόρια τα οποία τα παιδιά μπορεί να δυσκολεύονται να κατανοήσουν και θα χρειαστούν περισσότερες πληροφορίες. Αυτά είναι: ο αυνανισμός, τα υγρά όνειρα (ονείρωξη) και η στύση / εκσπερμάτιση. Για τον αυνανισμό μπορούμε να παραπέμψουμε σε σχετικό βίντεο του AMAZE που έχει διαμορφωθεί για τις ανάγκες της ομάδας αυτής.

Όσον αφορά τα υγρά όνειρα και τη στύση / εκσπερμάτιση, θα χρειαστεί να δώσουμε μερικές πληροφορίες παραπάνω καθώς δεν υπάρχει διαμορφωμένο ξεχωριστό υλικό. Σε αυτή την περίπτωση πληροφορίες μπορούν να αντληθούν και από τα βίντεο του AMAZE "Υγρά όνειρα ή νυχτερινές ονειρώξεις"

<https://amaze.org/video/greek-what-is-a-wet-dream/> και "Άρσενικά αναπαραγωγικά και γεννητικά όργανα"
<https://amaze.org/video/greek-assigned-sex-at-birth-male/>

Είναι σημαντικό οι εκπαιδευτικοί να αναφερθούμε σε αυτά τα φαινόμενα ως φυσικά και φυσιολογικά (δηλαδή φαινόμενα που συμβαίνουν στο σώμα των αγοριών λόγω της εφηβείας και της λειτουργίας ορμονών). Για το λόγο αυτό, πριν ξεκινήσουμε το συγκεκριμένο μάθημα είναι καλό να ανατρέξουμε σε επιστημονικές πηγές και να έχουμε κατανοήσει τη βιολογική εξήγηση του κάθε φαινομένου. Δηλαδή να έχουμε κατανοήσει πώς λειτουργεί ο μηχανισμός της στύσης και της εκσπερμάτισης, όπως και τι είναι τα υγρά όνειρα (ονείρωξη) και γιατί συμβαίνει στο σώμα.

Μία πηγή πληροφόρησης είναι και ο **Οδηγός: Υγιή σώματα για αγόρια**.

Εξηγούμε στα παιδιά ότι θα συζητήσουμε λίγο περισσότερο για δύο θέματα που έθιξαν ο Τζίμης και η Τζέιν, τη στύση και τα υγρά όνειρα. Εξηγούμε ότι για τον αυνανισμό που επίσης έθιξαν ο Τζίμης και η Τζέιν θα συζητήσουμε σε επόμενο μάθημα.

Ανοίγουμε δύο εικόνες από το βίντεο και ζητάμε από τα παιδιά να θυμηθούν σε τι αναφέρεται η κάθε μία. Λέμε στα παιδιά ότι θα μάθουμε γιατί συμβαίνει αυτό.

Με απλά λόγια εξηγούμε στην ομάδα τα παραπάνω φαινόμενα. Στη συνέχεια κάνουμε ένα ΚΟΥΙΖ. Μπορούμε να διαλέξουμε για το ΚΟΥΙΖ κάποιες από τις παρακάτω προτάσεις. Οι μαθητές/-τριες μπορούν να χρησιμοποιήσουν για τις απαντήσεις τους τις κόκκινες και πράσινες κάρτες που υπάρχουν σε άλλο μάθημα (βλ. Υγιείς και Μη Υγιείς Σχέσεις).

Για τα υγρά όνειρα

1. Η ονειρώξη (υγρά όνειρα) είναι απόλυτα φυσιολογικό φαινόμενο στην εφηβεία.
2. Μόνο οι έφηβοι έχουν υγρά όνειρα.
3. Ονειρώξεις συμβαίνουν πάντα κατά τη διάρκεια των ονείρων με σεξουαλικό περιεχόμενο.
4. Η ονειρώξη σημαίνει ότι κάτι συμβαίνει λάθος με σένα.
5. Η συχνότητα των υγρών ονείρων μπορεί να μειωθεί με την ηλικία.
6. Υγρά όνειρα συμβαίνουν μόνο στους άνδρες.
7. Η ονειρώξη έχει σχέση με φυσιολογική παραγωγή και αφαίρεση σπέρματος από τον οργανισμό.
8. Το άγχος και το στρες δεν επηρεάζουν την εμφάνιση υγρών ονείρων.
9. Υγρά όνειρα μπορούν να δουν και άτομα που είναι σεξουαλικά ενεργά.
10. Πρέπει να μιλήσουμε σε κάποιο γιατρό αν τα υγρά όνειρα συνοδεύονται με πόνο ή δυσφορία.

Απαντήσεις (Σ = Σωστό, Λ = Λάθος):

1 Σ, 2 Λ, 3 Λ, 4 Λ, 5 Σ, 6 Λ, 7 Σ, 8 Λ, 9 Σ, 10 Σ.

Για τη στύση

1. Η στύση απαιτεί καλή αιμάτωση του πέους.
2. Η στύση προκαλείται μόνο από σεξουαλικό ερεθισμό.
3. Οι νυχτερινές στύσεις είναι φυσιολογικές και σύνηθες φαινόμενο.
4. Η έλλειψη στύσης σε μια μόνο σεξουαλική επαφή σημαίνει πάντα στειρότητα.
5. Ορισμένα φάρμακα μπορούν να προκαλέσουν δυσκολία στη στύση.
6. Η ψυχολογία (π.χ. άγχος, κατάθλιψη) δεν επηρεάζει καθόλου τη στύση.
7. Η τεστοστερόνη παίζει ρόλο στη σεξουαλική επιθυμία και στη δυνατότητα στύσης.

Απαντήσεις (Σ = Σωστό, Λ = Λάθος):

1 Σ, 2 Λ, 3 Σ, 4 Λ, 5 Σ, 6 Λ, 7 Σ.

Για την εκσπερμάτιση

1. Η εκσπερμάτιση είναι η έξοδος σπέρματος από το πέος κατά τη σεξουαλική κορύφωση.
2. Οι νυχτερινές εκσπερματίσεις (ονειρώξεις) είναι φυσιολογικές και συχνές στην εφηβεία.
3. Εκσπερμάτιση που συνοδεύεται από πόνο ή δυσφορία χρειάζεται ιατρική αξιολόγηση.

Απαντήσεις (Σ = Σωστό, Λ = Λάθος): 1 Σ, 2 Σ, 3 Σ

Κοινωνικές ιστορίες για τη στύση και τα υγρά όνειρα

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και κάποιες κοινωνικές ιστορίες για να συζητήσουμε το θέμα στην τάξη.

Ενδεικτικές κοινωνικές ιστορίες:

1. Ο Γιάννης είναι μέσα στην τάξη και νιώθει περίεργα με το σώμα του. Έχει στύση, νιώθει ένα ζεστό και γαργαλιστικό συναίσθημα στα γεννητικά του όργανα και το πέος του σκληραίνει και μακραίνει και νιώθει άβολα. Ζήτησε άδεια από την καθηγήτρια του για να πάει στην τουαλέτα για να είναι μόνος του, ιδιωτικά. Δεν θέλησε να το δείξει στους άλλους για να μπορεί να διαχειριστεί το σώμα του με ασφάλεια.
2. Ο Τάκης έχει ρομαντική σχέση με την Γεωργία και στην διάρκεια του διαλείμματος κάθονται μαζί στο παγκάκι και μιλάνε. Ξαφνικά αισθάνθηκε ότι έχει στύση και ένιωσε άβολα. Η Γεωργία αισθάνθηκε περίεργα και του είπε ότι ίσως θα ήταν καλύτερα να πάει στην τουαλέτα. Ο Τάκης δεν ήθελε να πάει στην τουαλέτα και προτίμησε να παραμείνει στο παγκάκι, όπου πλέον οι συμμαθητές τον αντιλήφθηκαν και άρχισαν να τον πειράζουν.
3. Ο Χαράλαμπος μερικές φορές όταν κοιμάται νιώθει να βγαίνει υγρό από το πέος του και να έχει λερωθεί το εσώρουχό του. Ξυπνάει και νιώθει άβολα με αυτό, όμως σηκώνεται και πηγαίνει στην τουαλέτα για να αλλάξει εσώρουχο και να μπορέσει να κοιμηθεί καθαρός.

Φιδάκι με αστέρια (15')

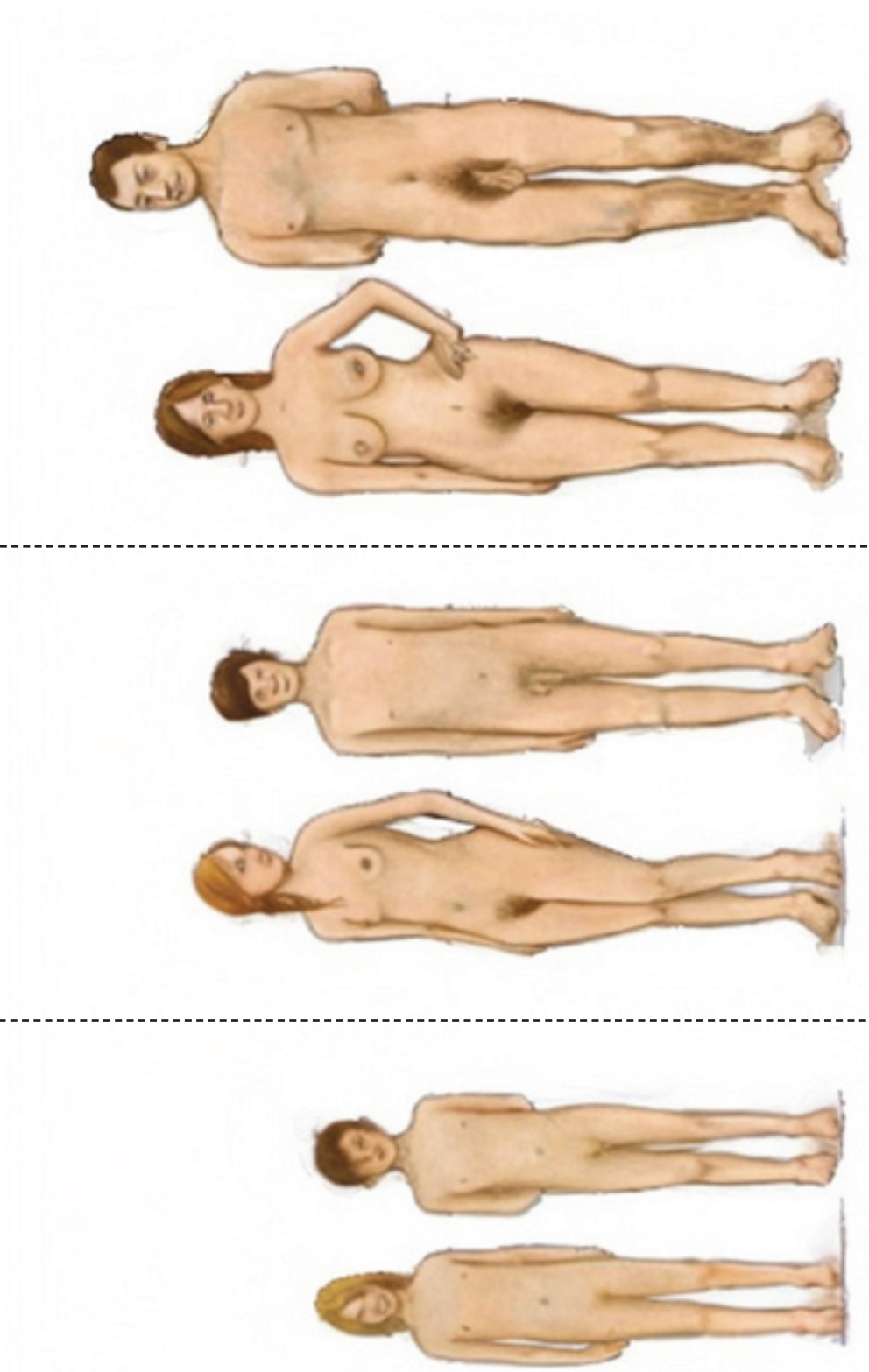
Μπορούμε να παίξουμε το παιχνίδι σε μικρές ομάδες, αφού έχουμε κόψει και πλαστικοποιήσει το επιτραπέζιο και τις καρτέλες, είτε ανοίγοντας το επιτραπέζιο στον διαδραστικό πίνακα ή στον πίνακα με τη βοήθεια προτζέκτορα.

Είναι σημαντικό να διαβάζουμε κάθε κάρτα που συναντάμε στο παιχνίδι κι αν χρειαστεί, να τη συζητούμε στην ολομέλεια.

Είναι ένα παιχνίδι που μπορούμε να παίξουμε κατ' επανάληψη στην τάξη, με αφορμή το μάθημα για την εφηβεία στα αγόρια ή και στα κορίτσια.

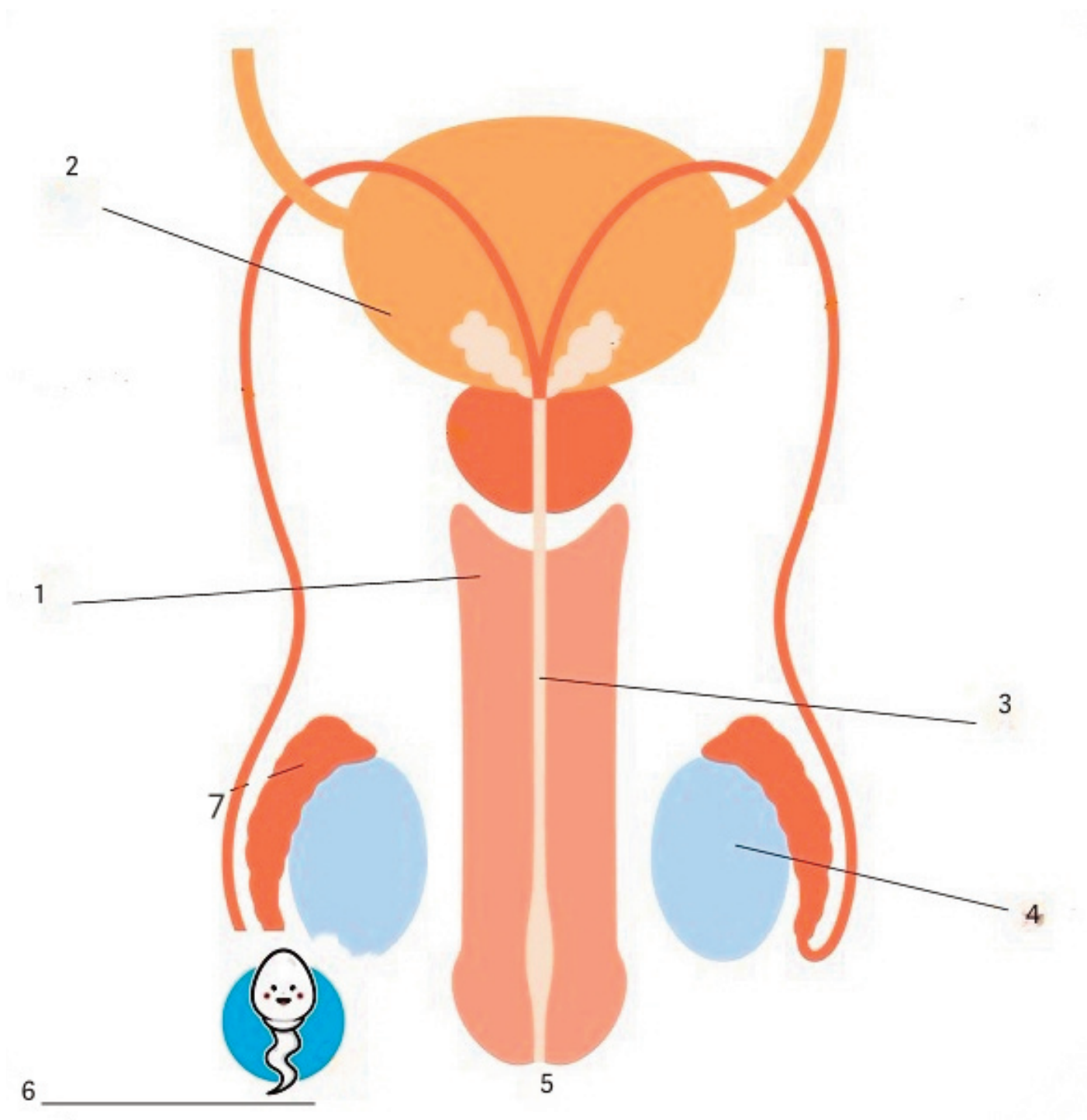
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

Σωματική ανάπτυξη και ηλικία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

Αρσενικά γεννητικά όργανα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

Τι λένε ο Τζίμης και η Τζέιν

Τρίχες αρχίζουν να μεγαλώνουν στο πρόσωπό σου, στο στήθος και σε μέρη που δεν φανταζόσουν ότι είναι δυνατόν να βγουν τρίχες.	Ναι, βγαίνουν τρίχες ακόμα και στην περιοχή των γεννητικών οργάνων!
Ο ιδρώτας σου... ε πλέον αρχίζει να μυρίζει.	Θυμήσου να βάζεις αποσμητικό και να πλένεις τις μασχάλες σου!
Μεγαλώνουν τα γεννητικά σου όργανα...	Το πέος σου δεν θα γίνει τόσο μεγάλο αλλά φυσικά και θα μεγαλώσει!
Έχεις στύσεις εκεί που δεν το περιμένεις.	Στύση σημαίνει ότι το πέος σου θα μεγαλώνει και θα σκληραίνει κάποιες στιγμές μέσα στη μέρα.
Μπορεί να έχεις υγρά όνειρα.	Το βράδυ όσο κοιμάσαι, το πέος σου μπορεί να έχει στύση και να βγάλει σπέρμα από μόνο του, είτε βλέπεις ερωτικό όνειρο είτε όχι!
Ανακαλύπτεις ότι χαϊδεύεσαι... τρομπάρεις, παίζεις με το πουλί σου... Ξέρεις τώρα – αυνανίζεσαι...	Όλες αυτές είναι διαφορετικές φράσεις για τον αυνανισμό. Δηλαδή, διαφορετικοί τρόποι για να περιγράψεις ότι αγγίζεις το πέος σου και νιώθεις ευχαρίστηση!
Αποκτάς «ανδρικά βυζιά»...	Καλά τα στήθη... μπορεί να μεγαλώσουν για ένα διάστημα, αλλά όχι και τόσο πολύ!
Κι ίσως έχεις ακμή	Τα σπυράκια είναι πράγματι ενοχλητικά αλλά είναι μέρος της εφηβείας. Μπορείς να πλένεις το πρόσωπό σου με ειδικό σαπούνι... και όταν τελειώσει η εφηβεία, φεύγουν!

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΘΑ ΧΡΕΙΑΣΤΕΙΣ

- το επιτραπέζιο
- ένα ζάρι
- κάρτες για το “αστέρι”
- κάρτες για το φίδι
- κάρτες για τη σκάλα
- αντικείμενο για κάθε παίχτη

ΠΩΣ ΠΑΙΖΟΥΜΕ

- Ρίχνουμε το ζάρι και μετακινούμαστε όσα τετράγωνα δείχνει.
- Αν καταλήξουμε σε τετράγωνο με το κάτω άκρο της σκάλας, διαβάζουμε την κάρτα (πράσινη) και ανεβαίνουμε στο τετράγωνο της κορυφής της σκάλας.
- Αν καταλήξουμε σε τετράγωνο με κεφάλι φιδιού διαβάζουμε την κάρτα (κίτρινη) και κατεβαίνουμε στο τετράγωνο της ουράς του.
- Αν καταλήξουμε σε τετράγωνο με αστέρι διαβάζουμε την κάρτα επιβράβευσης (ροζ κάρτα).
- Κερδίζει το άτομο που φτάνει πρώτο στο ΤΕΡΜΑ.

Πήγες στην τουαλέτα
του σχολείου για να
φροντίσεις το σώμα
σου

Είπες «όχι» σε
κάποιον που
προσπάθησε να
αγγίξει το σώμα σου

Ένωσες άβολα και
μίλησες γι' αυτό σε
μια καθηγήτρια του
σχολείου

Κράτησες απόσταση
από άτομο που σε
έκανε να νιώσεις
άβολα

Πήγες στην τουαλέτα
του σχολείου για να
αλλάξεις τα βρεγμένα
σου ρούχα

Χτύπησες την πόρτα
της τουαλέτας πριν
μπεις μέσα

Μίλησες στους γονείς
σου για κάτι που σε
απασχολεί στο σώμα
σου

Έκλεισες την πόρτα
της τουαλέτας όταν
τη χρησιμοποιούσες

Ζήτησες από τον
γιατρό να σε εξετάσει
με τη μητέρα σου
μπροστά

Δεν έστειλες γυμνές
φωτογραφίες στο
Διαδίκτυο

Άγγιξες τα γεννητικά
σου όργανα σε
δημόσιο χώρο

Κατέβασες το
παντελόνι σου στην
αυλή

Κορόιδεψες κάποιον
για το σώμα του

Άγγιξες τα γεννητικά
όργανα ενός
συμμαθητή/-τριας σου
χωρίς συγκατάθεση

Κάποιος σε άγγιξε
χωρίς να το θέλεις

Έδειξες τα γεννητικά
σου όργανα σε
δημόσιο χώρο

Έδειξες το στήθος σου
σε άλλα παιδιά

Έστειλες γυμνές
φωτογραφίες σου στο
Διαδίκτυο

Ζήτησες από κάποιο
άτομο να σου στείλει
γυμνές φωτογραφίες
στο Διαδίκτυο

Άφησες ανοιχτή την
πόρτα της τουαλέτας
ενώ τη
χρησιμοποιούσες

Ζήτησες βοήθεια από
το ειδικό βοηθητικό
προσωπικό στην
ανάγκη για τουαλέτα

Άλλαξες σερβιέτα
στην τουαλέτα του
σχολείου

Μετά από ένα υγρό
όνειρο πήγες στο
μπάνιο, πλύθηκες κι
άλλαξες εσώρουχα

Άγγιξες τα γεννητικά
σου όργανα σε
ιδιωτικό χώρο

Είπες στη φίλη σου ότι δεν
είναι σωστό να στέλνουμε
γυμνές φωτογραφίες στο
Διαδίκτυο

Ένα άγγιγμα του
φίλου σου σε έκανε να
νιώσεις άβολα και του
το είπες

Κάποιος σου στέλνει
άσχημα μηνύματα στα
σόσιαλ και το είπες στους
γονείς σου

Ρώτησες τον φίλο σου αν
χρειάζεται μια αγκαλιά

Διέγραψες αμέσως μια
γυμνή φωτογραφία που
ήρθε στο κινητό σου

Έμαθες τη γραμμή **SOS**
1056 για παιδιά και
εφήβους

Το έργο «Νευροδιαφορετικότητα και Εφηβεία: Σώμα, Σχέσεις και Συναίνεση» υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος PLATO, με φορέα υλοποίησης την Ως Αιδώ. Το πρόγραμμα "Protecting democracy, human rights and the rule of law through an open civic space" (PLATO) στοχεύει στην ενίσχυση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών της Ε.Ε. και της ευαισθητοποίησης για αυτά μέσω της στήριξης Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών (ΟΚοιΠ) στην Ελλάδα και την Κύπρο που δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους τομείς, καθώς και μέσω της ενίσχυσης των γνώσεων, των ικανοτήτων και της βιωσιμότητάς τους. Το PLATO συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του προγράμματος Citizens, Equality, Rights and Values (CERV), το Ίδρυμα Μποδοσάκη και το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ με συνολικό ποσό επιχορήγησης €3,1 εκ. Συντονιστής του PLATO είναι το Ίδρυμα Μποδοσάκη (Ελλάδα), σε σύμπραξη με το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ (Κύπρος).

Δήλωση αποποίησης ευθύνης:

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA), του Ιδρύματος Μποδοσάκη ή του Κέντρου Στήριξης ΜΚΟ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA), το Ίδρυμα Μποδοσάκη και το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

